

Illustratie Doorlopende lijn Leren Leren

Voortgezet Onderwijs

(12-18 jr)

Het overgrote deel van de kinderen zijn, wanneer net geboren, al leerfabriekjes. De drang tot leren is een natuurlijk gegeven. Uitdagend onderwijs stimuleert en ontwikkelt het kunnen leren. Wanneer leerlingen hun natuurlijke vaardigheden op het gebied van leren tonen, is het versterken van hun zelfbeeld op dit gebied met stimulerende opmerkingen en complimenten daarover al voldoende. Met de Mindmap Leren Leren in je achterhoofd zijn die momenten snel genoeg opgemerkt.

Soms hebben leerlingen even een duwtje in de goede richting nodig. Dat is wat de tabel hieronder laat zien: wat zou de begeleider kunnen doen, bijvoorbeeld wanneer een leerling de juiste strategie nog niet kent, even blokkeert, een verkeerd zelfbeeld heeft, vastloopt of vervalst in de favoriete leerstijl, die op zich dan net even niet voldoende is om eruit te komen.

		
Positief zelfbeeld		
Ik ben goed zoals ik ben	Neal leest langzaam. Ondanks dat hij het vervelend vindt dat anderen op hem moeten wachten, leest hij luid en duidelijk in zijn eigen tempo.	De docent maakt Neal duidelijk dat het prima is dat hij meer tijd nodig heeft om te lezen. We kunnen namelijk niet allemaal even snel zijn!
Niets weerhoudt mij ervan mijzelf te ontplooien.	Nienke "verdwijnt" tijdens de spontane, plenaire discussies van maatschappijleer altijd naar de achtergrond. Ze vindt het eng om haar ideeën en opvattingen met anderen te delen. In een kleiner groepje lukt het Nienke wel om haar ideeën te vertellen.	Als huiswerk krijgen de leerlingen de opdracht om een mindmap te maken over een onderwerp. In de eerstvolgende les worden deze in kleine groepjes besproken. Iedereen krijgt de gelegenheid zijn of haar mindmap toe te lichten.
Gevoel van bekwaamheid verkrijgen	Volgens Ali heeft het voor hem toch geen zin om te leren voor Frans, want hij kan het toch niet. Bij de volgende overhoring is het resultaat meteen merkbaar, een goede voldoende! Ali leert hier dat ook hij met de juiste aanpak beter kan zijn in Frans.	Samen met Ali maakt de docent voor hem concreet wat hij precies moeilijk vindt. Per onderdeel kijken ze hoe Ali het wellicht beter aan zou kunnen pakken. Voor het leren van woordjes vinden ze op www.lereniseenmakkie.nl een techniek waar Ali mee wil oefenen.

Illustratie Doorlopende lijn Leren Leren

Voortgezet Onderwijs

(12-18 jr)

		
Bewust van eigen leerstijl	<p>Jennifer zit achterin de klas bij aardrijkskunde. Ze tekent veel in haar schrift en lijkt weinig aandacht te hebben voor wat de docent vertelt. Voor haar zitten 2 leerlingen die veel bewegen op hun stoel.</p> <p>Jennifer begrijpt wat haar wordt uitgelegd en bevestigt dat ze graag leert door te zien.</p>	<p>De docent ontdekt dat Jennifer "visueel is ingesteld". Als ze naar het bord kijkt, wordt ze vaak afgeleid door wat er voor haar gebeurt. Hierdoor is ze niet in staat om haar aandacht erbij te houden en gaat ze tekenen. De docent besluit met Jennifer te praten. Hij legt haar uit dat hij denkt dat zij graag leert door te kijken en dat ze daarom beter een plek in de klas kan nemen waar ze ongestoord het bord kan zien.</p>
Intrinsieke motivatie		
Door gewoontevorming	<p>Dennis is van plan dagelijks 1,5 uur aan zijn huiswerk te besteden. In de praktijk blijkt 't best lastig om zich hieraan te houden.</p> <p>Dennis gaat dat proberen.</p>	<p>De docent complimenteert Dennis met zijn goede voornemen. Hij laat Dennis nu voor elke dag een vast huiswerkmoment bepalen. Zo kost het minder moeite eraan te beginnen en wordt het een gewoonte, net als tandenpoetsen!</p>
Plezier in het oplossen zelf en niet het cijfer	<p>Veel leerlingen halen voldoening uit een mooi cijfer. Een mooi cijfer is echter niet het enige dat telt.</p> <p>De leerlingen vinden het raar om voor zichzelf te klappen, maar moeten er toch erg om lachen.</p>	<p>Het docententeam wil de leerlingen meer plezier in het leren geven. Ze spreken af dat iedere les 10 minuten worden ingeruimd om de leerlingen samen te laten vatten wat ze in die les geleerd hebben. Deze 10 minuten worden afgesloten met groot applaus voor jezelf en voor elkaar!</p>
Omgaan met teleurstelling	Janien heeft na urenlang	De mentor toont begrip voor

Illustratie Doorlopende lijn Leren Leren

Voortgezet Onderwijs

(12-18 jr)

		
	<p>leren een 4 gehaald voor natuurkunde. De oorzaak van deze onvoldoende schrijft ze toe aan de rare vragen op de toets. Ze is erg teleurgesteld.</p> <p>Janien onderzoekt de oorzaak van de onvoldoende en besluit het de volgende toets anders aan te pakken.</p>	<p>Janiens teleurstelling. In de les besteedt hij aandacht aan "hoe je omgaat met teleurstelling". Als je iets buiten jezelf de schuld geeft, dan ontnem je jezelf de kans om het de volgende keer anders te doen. Het alternatief is het toe te schrijven aan iets waar je controle over hebt: inzet of strategie.</p>
Zelfredzaamheid		
Weten waar en wanneer hulpbronnen te vinden	<p>Tim werkt scheikundeformules uit, maar loopt vast, omdat hij informatie mist. Hij pakt het elementenschema erbij, dat de docent eerder had gegeven. Met behulp hiervan lukt het hem de formules verder uit te werken.</p> <p>Klazien zit in de Engelse les. Ze vraagt de docente om uitleg over een onderwerp dat een aantal lessen geleden behandeld is..</p> <p>Klazien gaat op zoek in het boek en vraagt naar de aantekeningen van een medeleerling. Zodoende vindt ze zelf het antwoord.</p>	<p>De docent laat Tim aan de klas vertellen hoe hij tot de uitgewerkte formules is gekomen.</p> <p>De docent zegt dat ze het goed vindt dat Klazien deze vraag stelt. Ze vraagt haar waar ze het antwoord denkt te kunnen vinden.</p> <p>De docent geeft Klazien een compliment.</p>
Achterstanden (h)erkennen en oplossen	<p>Jairo maakt steeds fouten met de Franse werkwoorden être en avoir. Hij vervoegt ze niet goed en haalt ze door elkaar.</p> <p>Jairo zet alle vervoegingen</p>	<p>De docent bedenkt samen met Jairo een manier om de werkwoorden te leren.</p>

Illustratie Doorlopende lijn Leren Leren

Voortgezet Onderwijs

(12-18 jr)

		
	<p>nog eens onder elkaar, bedenkt er een deuntje bij en oefent ze een week lang dagelijks. Nu kan hij ze wel dromen!</p> <p>Ahmed haalt hoge cijfers voor zijn werkstukken. Hij komt echter vaak in tijdnood en dit zorgt voor spanning.</p> <p>Ahmed vindt op internet een online typcursus. Binnen een paar maanden typt hij een stuk sneller, met 10 vingers tegelijk.</p>	<p>De docent erkent dit probleem en komt er samen met Ahmed achter dat de oorzaak ligt in langzaam typen. Hij vraagt Ahmed of hij weet dat er een cursus computertypen binnen school gegeven wordt.</p> <p>De docent prijst Ahmed om zijn inventiviteit en doorzettingsvermogen.</p>
Uitbreiden (specifieke) strategieën voor		
Definities, formules	<p>Marida doet altijd vreselijk haar best om begrippen te onthouden. Ze vindt dit erg moeilijk te leren.</p> <p>Het begrip dat ze moeilijk vindt zet ze in het midden van haar papier. Daaromheen zet ze (in kleur) de sleutelwoorden die ermee te maken hebben. Ook probeert ze een voorbeeld erbij te bedenken. Aan de hand van dit schema legt ze nu in eigen woorden de definitie uit.</p>	<p>De docent helpt Marida door haar te vragen hoe ze het aanpakt. "Nou, gewoon. Ik lees het en probeer ik het uit mijn hoofd te herhalen." De docent laat Marida oefenen met een aanvullende strategie.</p>
Werkstukken	<p>Marloes gaat enthousiast van start met het maken van een werkstuk. Ze verzamelt bergen informatie.</p>	<p>De docent prijst Marloes voor de grote hoeveelheid informatie die ze heeft gevonden. Hij wijst Marloes op het "werkstuk-</p>

Illustratie Doorlopende lijn Leren Leren

Voortgezet Onderwijs

(12-18 jr)

		
	Marloes maakt een selectie uit de informatie en gaat hiermee aan de slag.	stappenplan".
Presentaties	<p>Aïsha moet voor muziek een presentatie houden over de Beatles. Ze heeft alles uitgeschreven op haar papier, maar tijdens de presentatie mag ze niet voorlezen. Ze is bang dat ze niet meer weet wat ze moet zeggen.</p> <p>Aïsha zet de sleutelwoorden op een apart blad en gebruikt dit bij haar presentatie.</p>	De docent laat Aïsha de sleutelwoorden van haar presentatie markeren.
Verslagen	<p>De leerlingen krijgen de opdracht een verslag te schrijven naar aanleiding van een museumbezoek.</p> <p>De leerlingen complementeren individueel de mindmap met hun eigen ervaringen en gevonden informatie. Ze gebruiken de mindmap als leidraad bij het schrijven van het verslag.</p>	De docent maakt samen met de leerlingen een mindmap op het bord met daarin allerlei items die in het verslag kunnen komen.
Profielwerkstukken	<p>De leerlingen zijn bezig een profielwerkstuk te maken. De één gaat dat makkelijker af dan de ander.</p> <p>Geïnspireerd door de vele mogelijkheden gaan de leerlingen verder aan de slag met hun profielwerkstuk.</p>	De docent merkt dat sommige leerlingen zoekende zijn. Hij laat de klas in groepjes hun ideeën over de inhoud van het werkstuk uitwisselen. Alle ideeën komen op een flipover in de klas.